

KRONIK FRA EUROPARÅDET 1982-84

1. Siden sidste kronik (NTFK 1983 p. 50) har Europarådet fortsat sit omfattende arbejde på det strafferetlige område og har kunnet præsentere en række vigtige resultater for sine medlemslande.

Det fortjener måske lige at genkaldes at Europarådet – ikke at forveksle med Fællesmarkedet (det europæiske fællesskab) – er en mellemstatslig organisation oprettet i 1949 med sæde i Strasbourg, at det har 21 medlemsstater, deriblandt Danmark, Island, Norge og Sverige, men ikke Finland, der dog deltager i de fleste af organisationens aktiviteter som observatør, og at det i 1957 oprettede den europæiske komité for strafferetsproblemer (CDPC), der siden har fremmet internationalt samarbejde med henblik på forebyggelse af kriminel adfærd og på behandling af domfældte personer.

Strafferet og strafferetspleje

2. I forrige kronik blev det nævnt, at CDPC havde færdigudarbejdet et udkast til en konvention om overførsel af straffefanger. Den blev godkendt af Europarådets ministerkomité og åbnet for underskrift den 21. marts 1983. Den blev samme dag underskrevet af Danmark og Sverige. Til dato er den ydermere blevet undertegnet af Østrig, Belgien, Kypern, Frankrig, Tyskland, Grækenland, Italien, Liechtenstein, Luxembourg, Holland, Portugal, Spanien, Schweiz, Storbritannien, Canada og U.S.A. Fra et politisk synspunkt er det vigtigt, at disse to sidste lande har undertegnet og er klar til at ratificere en europæisk konvention, da det er første gang, at de aktivt har medvirket til udarbejdelsen af en konventionstekst. De har foretrukket at samarbejde med Europa på et multilateralt plan i europæisk regi fremfor at afslutte bilaterale traktater med hvert enkelt af organisationens medlemslande. Konventionen er endnu ikke trådt i kraft, men det vides, at f.eks. Frankrig og Storbritannien allerede har opnået parlamentarisk godkendelse af ratifikationen, så forhåbentlig vil de tre første stater snart kunne ratificere, så konventionen kan blive gældende international ret.¹⁾

3. CDPC har også udarbejdet en ny konvention om erstatning til ofre for voldsforbrydelser. Den blev åbnet for underskrift den 24. november 1983 og er til dato blevet underskrevet af Danmark, Frankrig, Tyskland, Grækenland, Luxembourg, Norge, Sverige og Storbritannien og ratificeret af Holland. Den vil træde i kraft, når den er ratificeret af tre stater.

Den er inspireret af ministerkomiteens resolution (77) 27 og fastlægger minimumsnormer for tilkendelse af erstatning, der skal gælde i alle de kontraherende stater. Den har også til formål at fremme samarbejdet mellem medlemslandene bl.a. med henblik på at sikre erstatning også til statsborgere fra andre medlemslande, der er fast bosiddende i den stat, hvor voldsforbrydelsen blev begået. Konventionen bygger således på et princip om

1) For en mere detaljeret fremstilling af denne konvention, se Erik Harremoës, *Revue de science crim. et de droit penal comparé*, 1983 p. 235 og H. J. Bartsch, *Prison Information Bulletin*, Council of Europe, 1983, 1, p. 14.

europæisk solidaritet og konkretiserer dette ved at opfordre staterne til at indføre erstatningsordninger, der går videre end visse af de hidtidige ordninger, der udelukkende tilgodeser nationale hensyn.²⁾

4. Sidst i 1982, efter at den forrige kronik var skrevet, vedtog ministerkomiteen to anbefalinger til regeringerne

- R (82) 14 om forholdsregler ved kidnapning med krav om løsesum; heri anbefales en koordinering af politi-, anklage- og domstolsmyndighedernes arbejde, bedre strukturer for det internationale samarbejde på området, især gennem Interpol, specialuddannelse for politiet og tilvejebringelse af hjælp og rådgivning til offeret og dets familie.
- R (82) 15 om strafferettens betydning for forbrugerbeskyttelse, der indeholder detaljerede principper for ny lovgivning eller ændret administrativ praksis på området.

5. Ministerkomiteen har for nylig vedtaget anbefaling R (84) 10 om strafferegistre og domfældtes rehabilitering. Den indeholder regler om hvem der bør være bemyndiget til at få udstedt straffeattester, om attesternes anvendelse i straffesager, og om privatlivets beskyttelse og sanktioner i tilfælde af uautoriseret anvendelse af registeroplysninger samt om rehabilitering og social reintegration.

Fængselsproblemer

6. Siden sidste kronik har ministerkomiteen sendt fire anbefalinger til medlemslandenes regeringer.

Den første anbefaling R (82) 16 om udgangstilladelser for straffefanger tager som udgangspunkt, at sådanne korte løsladelser under strafafsoningen gør fængselsopholdet mere humant og udgør et vigtigt led i forberedelsen af fangernes tilbagevenden til et normalt samfund bl.a. ved at bevare den nødvendige kontakt med familie og venner. Anbefalingen indeholder de principper, som bør nedfældes i lovgivning eller anvendes i praksis.

Den anden anbefaling R (82) 17 vedrørende farlige straffefanger henstiller til regeringerne at anvende i videst muligt omfang de normale fængselsreglementer og kun indføre særforanstaltninger for denne kategori af fanger, når det er absolut nødvendigt og i så fald under fuld respekt for fangernes værdighed og menneskerettigheder.

Den tredje anbefaling R (84) 11 vedrører den ovennævnte konvention om overførsel af straffefanger. Den henstiller til de regeringer, der ratificerer konventionen at lade en vedføjede tekst oversætte til de forskellige nationalsprog og at uddele den til fangerne. Den vedføjede tekst giver fangerne oplysninger om deres juridiske stilling i henhold til konventionens bestemmelser og vejledning om den procedure, der kan føre til deres overførsel til hjemlandet.

Den fjerde anbefaling R (84) 12, udarbejdet af det samme ekspertudvalg, vedrører behandlingen af de udenlandske straffefanger, der ikke vil blive hjemsendt i henhold til

2) En detaljeret analyse af konventionen er givet af H. J. Bartsch i *Yearbook of European Law*, 1983 p. 423 og af A. Tsitsoura: *The European Convention on the Compensation of Victims of Violent Crime i Towards a Victim Policy in Europe*, Heuni, 1984.

konventionen. Den indeholder de retningslinier, som burde gælde for valget af den anstalt, hvor straffen skal afsones, de midler hvormed de praktiske vanskeligheder for fængselsadministration (sprog, religion, kulturel baggrund, ensomhedsfølelse og kontaktmangel) kan overvindes, fangernes adgang til konsulære myndigheder, hjælp fra socialforsorgen, udvisning og hjemsendelse efter afsonet straf.

7. Som nævnt i forrige kronik nedsattes i 1981 en ny komité for samarbejde på fængselsområdet. Dens nuværende formand er Bo Martinsson fra Sverige, og under hans ledelse er komiteens medlemmer begyndt på en grundig revision af de minimumsregler for behandlingen af fængslede, som Europarådet vedtog i 1973 (Res. (73) 5), med henblik på at føre dem å jour, bl.a. under hensyntagen til den ideologiske og sociale udvikling der har fundet sted i Europa i de sidste ti år og til de sideløbende reformtanker der gør sig gældende i F.N. En foreløbig rapport om komiteens overvejelser vil blive præsenteret på F.N.'s næste kongres i Milano i august 1985.

8. Europarådet indkaldte i 1983 til den 6. europæiske konference for direktørerne for de nationale fængselsadministrationer. På dagsordenen stod diskussioner om stofmisbrug i fængslerne, et emne, der blev præsenteret af Kjell Bjerver (Sverige) og William Rentzmann (Danmark), om fængselspersonalets rekruttering, status og uddannelse samt om demografiske problemer i fængselsmilieuet.

9. I 1983 begyndte Europarådet at udgive en *Prison Information Bulletin*, der indeholder oplysninger om organisationens arbejde på fængselsområdet, om Menneskerettighedsdomstolens afgørelser af klager over forholdene i fængslerne, om reformplaner og ny lovgivning i medlemslandene. Den bringer også regelmæssigt ajourførte og detaljerede statistikker over fangebefolkningen i medlemslandene med henblik på at skaffe sikre og sammenlignelige data for administrationerne og videnskaben.

Denne publikation udkommer to gange om året og kan fås gratis ved henvendelse til Europarådet.

Kriminologi

10. Det kriminologiske kollokvium i 1983 behandlede emnet: Historisk forskning af kriminalitet og strafforfølgning. Rapportørerne havde påtaget sig at udarbejde en oversigt over de videnskabelige undersøgelser, der var blevet foretaget i de seneste årtier, og at undersøge både de metodologiske problemer og forskningens betydning for fastlæggelsen af en kriminalpolitisk helhedsplan.

Konklusionerne, der blev vedtaget af deltagerne, påviste sådanne studiers indflydelse på en bedre forståelse og en mere effektiv anvendelse af straffelovgivningen.

11. Emnet for den europæiske forskningskonference i 1984 var victimologi. På basis af videnskabelige rapporter diskuterede deltagerne de forskellige kilder til oplysninger om ofre for forbrydelser, de metodologiske problemer, som videnskabsmænd står overfor, særlige psykologiske virkninger og betydningen for kriminal- og socialpolitikken. I denne sammenhæng diskuteredes også muligheden af at udvikle obligatoriske og frivillige erstat-

ningsordninger til ofrene og den rolle som en erstatning betalt direkte af gerningsmanden kan spille i så henseende.

Adresse: *Erik Harremoës*
Jur. dir. ved Europarådet
Conseil de l'Europe,
F 67006 Strasbourg Cedex.

Europarådets publikationer 1982-84

Collected Studies in Criminological Research:

- Vol XIX – Prevention of juvenile delinquency – The role of institutions of socialisation in a changing society (1982) ISBN 92-871-0001-2.
- Vol XX – Trends in crime: Comparative studies and technical problems (1983) ISBN 92-871-0211-2.
- Vol XXI – Sexual behaviour and attitudes and their implications for criminal law (1984) ISBN 92-871-0308-9.
- Vol XXII – Historical research on crime and criminal justice (1984) ISBN 92-871-0364-X.

Rapporter og studier

43. The role of criminal law in consumer protection (1983) ISBN 92-871-0218-X.
44. International co-operation in the prosecution and punishment of acts of terrorism (1983) ISBN 92-871-0209-0.
45. Measures to be taken in cases of kidnapping followed by a ransom demand (1983) ISBN 92-871-0230-9.
46. Prison leave (1983) ISBN 92-871-0245-7.
47. Custody and treatment of dangerous prisoners (1983) ISBN 92-871-0247-3.
48. Prison management (1983) ISBN 92-871-0249-X.
49. Participation of the public in crime policy (1984) ISBN 92-871-0312-7.
50. Vandalism in urban milieux (1984).
51. Alcohol and crime (1984) ISBN 92-871-0310-0.
52. Study on Prison Regimes.
53. Criminal record and the rehabilitation of convicted persons.
54. Foreign prisoners.